

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.1068/2023/8.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke
Dr. Kardos Andrea, előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa, bíró
Dr. Schmidt Péter, bíró
Dr. Tuba István Krisztián, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2024. április 2.
Az ügy tárgya: lopás büntette
Terhelt: Terhelt1
Elsőfok: Balassagyarmati Járásbíróság, 12.B.58/2022/9., ítélet, tárgyalás, 2022. június 20.
Másodfok: Balassagyarmati Törvényszék, 3.Bf.121/2022/6., végzés, nyilvános ülés, 2022. október 19.
Az indítvány előterjesztője: a terhelt
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás büntette miatt Terhelt1 ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Balassagyarmati Járásbíróság 12.B.58/2022/9. számú ítéletét és a Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság 3.Bf.121/2022/6. számú végzését hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 21.000 (huszonegyezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Balassagyarmati Járásbíróság a 2022. június 20-án kihirdetett 12.B.58/2022/9. számú ítéletével Terhelt1 terheltet bűnösnek mondta ki lopás bűntettében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 370. § (1) és – a (2) bekezdés b) pont bc) alpontjára figyelemmel – a (3) bekezdés b) pont ba) és be) alpont]. Ezért őt 1 év 4 hónap börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltására ítélte, továbbá vele szemben 60.000 forint erejéig vagyonekbezártást rendelt el. Határozott a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] A terhelt fellebbezése alapján eljáró Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2022. október 19. napján meghozott 3.Bf.121/2022/6. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] **II.** 1. A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen Terhelt1 terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a felülvizsgálat jogszabályi alapjának megjelölése nélkül.

[4] Indokai szerint az elsőfokú bírósági tárgyaláson az ügyvédje nem volt jelen, a bíróság a védő kirendelésének lehetőségét számára fel sem ajánlotta, ezáltal megfosztotta őt a védelemhez való jogától.

[5] Sérelmezte továbbá azt is, hogy az elsőfokú bíróság eljárási hibáját a másodfokú bíróság nem vizsgálta, ami újabb eljárási szabálysértésnek értékelendő.

[6] Erre tekintettel a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

[7] 2. A Legfőbb Ügyészség BF.1069/2023/6. számú nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

[8] Kifejtette, hogy a terhelt a gyanúsított kihallgatásán az erre vonatkozó tájékoztatást követően védő kirendelését nem kérte, majd a vádemelést követően sem indítványozta védő kirendelését, illetve a védelmének ellátásáról meghatalmazás útján sem gondoskodott.

[9] Kiemelte továbbá azt is, hogy a terhelt cselekményének minősítése törvényes, és annak a büntetési tétele három évig terjedő szabadságvesztés, így a Be. 44. § a) pontja alapján védő részvétele az eljárásban nem volt kötelező, illetve az eljárás során más, a Be. 44. § b)-e), és g) pontjaiban írt ok sem merült fel. Erre figyelemmel a tárgyalás védő közreműködése nélkül is törvényesen megtartható volt, eljárási szabálysértés nem történt.

[10] Mindezek alapján a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott ítéletek hatályában fenntartására tett indítványt.

[11] 3. A terhelt – felülvizsgálati eljárás során – kirendelt védője észrevételt terjesztett elő.

[12] Előadta, hogy a terhelt a felülvizsgálati indítványában ténylegesen a hatékony védelemhez való jogának sérelmét kifogásolta, így az a Be. 648. § b) pontján alapul. Kifejtette, hogy amennyiben az eljárás során a Be. 44. §-a alapján kötelező lett volna a védelem, úgy ennek megsértése lényeges és súlyos eljárási szabálysértésnek minősülne, amelynek okán a felülvizsgálattal támadott ítélet hatályon kívül helyezésének, és az eljárás újbóli lefolytatásának lenne helye.

[13] **III.** A terhelt felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[14] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe.

[15] A terhelt felülvizsgálati indítványában a felülvizsgálat törvényi okát nem jelölte meg, annak tartalmi vizsgálata alapján azonban megállapítható, hogy a védő tárgyalásról való távolmaradását sérelmezte.

[16] Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen eljárási szabálysértés miatt helye van [Be. 648. § b) pont].

[17] Eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság határozatát a Be. 607. § (1) bekezdés b) pontjában, vagy a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg [Be. 649. § (2) bekezdés d) pont]. Ilyen eljárási szabálysértés, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek jelenléte a törvény értelmében kötelező [Be. 608. § (1) bekezdés d) pont].

[18] A védő tárgyalási távollétére alapított, felülvizsgálati okot is képező abszolút eljárási szabálysértésre hivatkozás azonban csak akkor lehet alapos, ha az adott ügyben a védelem kötelező volt (BH 2017.45.I.).

[19] A Be. 44. § a)-g) pontja kimerítően tartalmazza azokat a körülményeket, melyek fennállása esetén az ügyben védő eljárása kötelező. Eszerint a büntetőeljárásban védő részvétele kötelező, ha:

- a) a bűncselekményre a törvény öt évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztés büntetés kiszabását rendeli;
- b) a terhelt személyi szabadságot érintő kényszerintézkedés hatálya alatt áll, más ügyben letartóztatás, előzetes kényszergyógykezelés hatálya alatt áll, valamint, ha szabadságvesztést, elzárást vagy javítóintézeti nevelést tölt;
- c) a terhelt hallássérült, siketvak, vak, beszéd fogyatékos, más okból kommunikációképtelen, vagy abban súlyos fokban korlátozott, továbbá – a beszámítási képességére tekintet nélkül – kóros elmeállapotú;
- d) a terhelt a magyar nyelvet nem ismeri;
- e) a terhelt egyéb okból nem képes személyesen védekezni;
- f) a bíróság, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság a terhelt indítványára, vagy azért, mert azt egyéb okból szükségesnek tartotta, védőt rendelt ki; valamint ha
- g) e törvény erről külön rendelkezik.

[20] Terhelt1 terhelttel szemben a Balassagyarmati Járási Ügyészség B.1007/2021/19. számú vádiratában a Btk. 370. § (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés b) pont ba) és be) alpontja szerint minősülő kisebb értékre, dolog elleni erőszakkal és nemesfémre elkövetett lopás büntette miatt emelt vádat, amely bűncselekmény miatt három évig terjedő szabadságvesztés szabható ki. Mivel a vádirati minősítést az ügyészség sem az előkészítő ülésen, sem a tárgyaláson nem módosította, a vád tárgyává tett bűncselekmény büntetési tétele nem vonta maga után a Be. 44. § a) pontja szerinti kötelező védelmet. Az elsőfokú bíróság a vádtól eltérő minősítés lehetőségét nem állapította meg és a bíróságok a jogerős ítéletben a terhelt büntetőjogi felelősségét a vádirati minősítéssel egyezően állapították meg, azaz a bírósági eljárásban sem merült fel a Be. 44. § a) pontja alapján a védő kirendelésének szükségessége.

[21] Ugyancsak nem merült fel az iratokban adat arra, hogy terhelt esetében a Be. 44. § b)-e) pontja szerinti bármely olyan körülmény fennállt volna, amelyre tekintettel a védelem kötelező lett volna, továbbá a törvény külön rendelkezése sem írta elő a védő kötelező részvételét a büntetőeljárásban [Be. 44. § g) pont].

[22] A Be. 44. § f) pontja alapján kötelező a védő részvétele az eljárásban akkor is, ha a bíróság, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság a terhelt indítványára, vagy azért, mert azt egyéb okból szükségesnek tartotta, védőt rendelt ki.

[23] Az iratok alapján az állapítható meg, hogy a terhelt a 2021. december 30. napján megtartott gyanúsított kihallgatásán – a nyomozó hatóság erre vonatkozó tájékoztatását követően – védő kirendelését nem kérte és a bírósági eljárásban sem élt ezzel a jogával annak ellenére, hogy a vádirat kézbesítésekor a járásbíróság erről szintén kifejezetten tájékoztatta (elsőfokú bírósági iratok 12.B.58/2022/1-I). Az alapügyben eljáró bíróságok egyéb okból nem látták szükségesnek védő kirendelését.

[24] Mindezek alapján a jelen ügyben a terhelt által állított feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés nem valósult meg.

[25] A Kúria hivatalból elvégzett vizsgálata [Be. 659. § (6) bekezdés] során felülvizsgálatot megalapozó más eljárási szabálysértést [Be. 649. § (2) bekezdés] sem észlelt.

[26] **IV.** Ezért a Kúria a megtámadott határozatot – a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen – a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[27] A terhelt kirendelt védője a felülvizsgálati eljárásban írásbeli észrevételt tett. A kirendelt védőt tevékenységéért a felülvizsgálati eljárásban díjazás illeti meg akkor is, ha a Kúria az ügyben nyilvános ülést nem tart (BH 2019.217.III.). Ezért a Kúria a védő részére a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 1. § (3) bekezdésére figyelemmel, a 7. § (3) bekezdése szerint állapította meg a kirendelt védőnek járó díjat. Az ennek folytán felmerült bünyügyi költség viseléséről a Kúria a Be. 664. § (1) bekezdésének zárófordulata alapján rendelkezett.

[28] A Kúria – a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdése és a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés alapján – öttagú tanácsban járt el.

[29] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[30] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdésének első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2024. április 2.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Kardos Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró